

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

SCOPE 3 EMISSIONS CATEGORIES

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

1. Има ли алтернатива устойчивото развитие? Какви обществени и геополитически влияния изискват от МСП да интегрират в корпоративната си стратегия успешни отговори и ангажименти за устойчиво развитие?
2. Задължителни ли са корпоративната социална отговорност и целите за устойчиво развитие?
3. Каква е правната рамка на устойчивото развитие и какви задължения произтичат за МСП?
4. Как да бъде ускорен преходът към устойчивост на МСП и как да се предвидят и управляват свързаните с него разходи и процеси?
5. Какво представлява доброволният стандарт за отчитане на устойчивото развитие на МСП и как да се възползват те най-добре от него?

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

1. Има ли алтернатива устойчивото развитие?

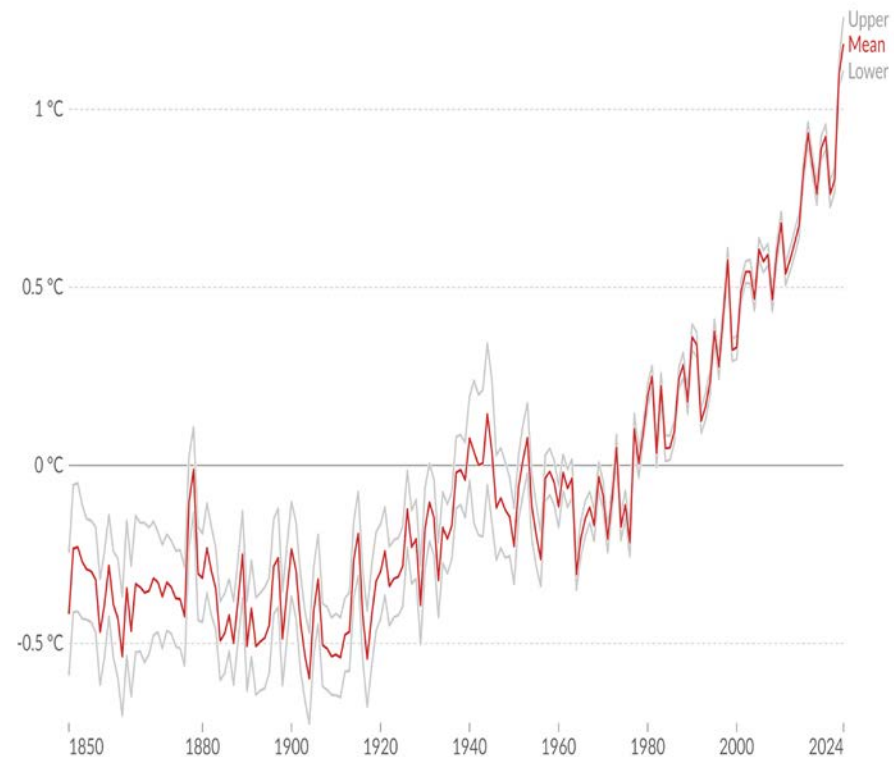
Какви обществени и геополитически влияния изискват от МСП да интегрират в корпоративната си стратегия успешни отговори и ангажименти за устойчиво развитие?

Реални ли са климатичните промени?

Average temperature anomaly, Global

Global average land-sea temperature anomaly relative to the 1961-1990 average temperature baseline.

Data source: Met Office Hadley Centre (2024)

OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

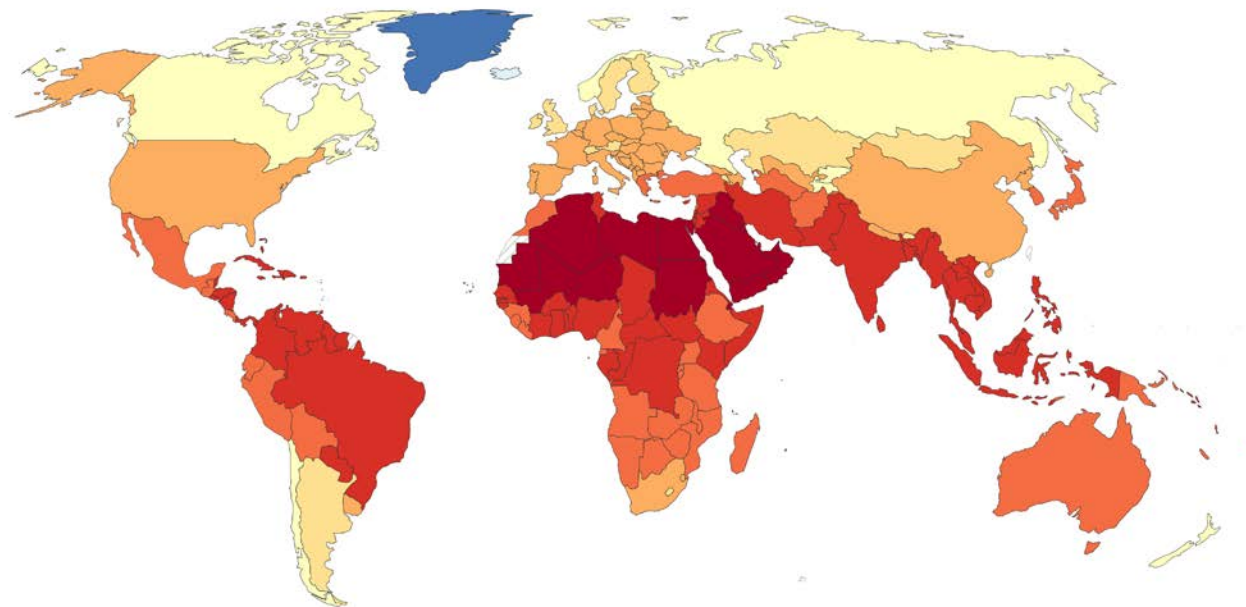
Note: The gray lines represent the upper and lower bounds of the 95% confidence interval.

Our World
in Data

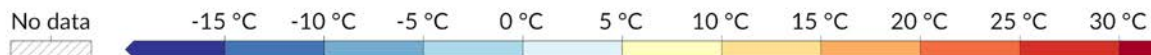
Въпреки постигнатият на основа на Парижкото споразумение напредък, светът е далеч от постигането на необходимото ограничаване на емисиите, така че да се гарантира целта от 1.5°C.

Average monthly surface temperature, Sep 15, 2024

The temperature of the air measured 2 meters above the ground, encompassing land, sea, and in-land water surfaces.

No data

Data source: Contains modified Copernicus Climate Change Service information (2019)

OurWorldinData.org/climate-change | CC BY

Глобални температурни аномалии

Източник: ourworldindata.org

Измерения на климатичните промени

- ▶ Световната наука е единодушна, че **глобалните парникови емисии трябва:**
 - да нарастват най-късно до 2025 г.,**
 - да намаляят с 60% до 2035 г.,**
 - до 2030г. да намаляят с 43% спрямо 2019 г.,**
 - да са нетна нула до 2050 г.;**
- ▶ Климатичните промени са тук: 2023 г. - най-горещата от 100 000 години (Евр. агенция по околната среда), **безпрецедентни горещини и наводнения и над 500 000 ха изгоряла в пожари земя** (България, Гърция, Италия, Испания, Кипър, Португалия;
- ▶ До 2050 г., комбинацията от свързани с водата и климата проблеми и конфликти ще принудят над 1 млрд. души по света да мигрират, сериозна заплаха за мира;
- ▶ ЕС е отговорен само за 7% от световните парникови емисии и може да бъде световен лидер и надежден партньор, но не за сметка на конкурентоспособността си;
- ▶ **Плах сигнал от COP 29:**
 - на 24.11.2025 бе постигнато съгласие богатите държави да осигуряват най-малко \$300 милиарда годишно до 2035 г., които да бъдат предоставени на по-бедните нации за реструктуриране на техните икономики, така че да се откажат от замърсяващи горива и енергоносители;
 - Разочаровани, развиващите се страни нарекоха сделката „оптична илюзия“ и определиха финансирането като „частично“ – в групата, в която особено активни са Индия и Бразилия, се включват страните от Персийския залив и Китай (най-голям замърсител с CO_2 **трябва да спадат годишно с 4-6% до 2025 г.**) и много други от Африка, Азия и Латинска Америка.

Обществени и геополитически влияния

- ▶ Приемането на целите за устойчиво развитие (ООН, 2015) и обществените тенденции и цели за постигането на климатична неутралност **надграждат пазарната икономика с компоненти на социалното и устойчиво развитие;**
- ▶ **Конкурентоспособността се разбира не само в традиционния смисъл на икономическа ефективност, но обхваща и постигането на целите за устойчиво развитие и социален прогрес, следвайки обществените и геополитическите процеси:**
 - ЦУР определят поведението на МСП, обществените очаквания, потребителските предпочитания и са ключов фактор за достъпа до пазари и до финансиране;
 - Геополитическите процеси обуславят преориентирането на веригите на стойността от икономически изгодни към геополитически устойчиви;
 - Проф. Щиглиц (Шумпетерова лекция, Събрание на МСП, 16.11.2020 г.):
публичният ресурс, инвестиран от държавите за активни политики за постигането на техните цели, е водещ определител на поведението на организациите, надделяващ над чисто пазарните сили;
 - Проф. Соете (Шумпетерова лекция, Събрание на МСП, 28.11.2022 г.):
концепция за креативното разрушение в продължение и надграждане на класическата теория на Шумпетер за предприемачеството. Способността за бързо адаптиране към промените и за интегрирането на очакванията на обществото и заинтересованите страни в бизнес стратегията е ключов фактор за успех;
- ▶ **КСО: доброволен ангажимент над законовите изисквания или регламентирана бариера за пазарен вход.**

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

2. Задължителни ли са корпоративната социална отговорност и целите за устойчиво развитие?

Съвременна бизнес отговорност – от КСО към ЦУР и структурирано отчитане на устойчивостта

- ▶ **Отчитането на екологичните и социалните действия (нефинансово отчитане)** е дискутирана тема още от началото на хилядолетието, като постепенно основните изисквания за отчитане се надграждат на доброволна основа с отчитане на ангажиментите на организациите за **доброволно спазване на екологични, социални и етични изисквания;**
- ▶ С приемането на ЦУР през 2015 г. се ускорява процесът на развитие на **КСО** в традиционния ѝ смисъл като задължителна и се поставят искания за **единни критерии**. Разширява се разбирането, че интегрирането на КСО в бизнес стратегията предлага ползи, като:
 - Засилва влиянието на **интелектуалния капитал върху реалната стойност** на компанията;
 - Удовлетворява в по-висока степен нарастващите изисквания на **финансовите пазари, заинтересованите страни и подпомага адаптирането към глобалните тенденции;**
 - Удовлетворява **нарастващите изисквания за международна стандартизация** на отчитането на постигането на нефинансови цели от бизнеса.

Елементи на съвременната бизнес отговорност

- ▶ **Активен доброволен подход на организациите по отношение на икономическата, социална и екологична устойчивост, надвишаващ законовите изисквания.** Произтича от нагласите на предприемачите, основани на ценностната им система и на отчитането на общите очаквания не само на клиентите, но и на заинтересованите страни;
- ▶ **Надхвърляйки принципа да не се нанасят вреди и надграждайки го към стремеж за активно подобряване, модерната бизнес отговорност** носи широк спектър от ползи: по-добра репутация, повишаване на потребителската удовлетвореност, по-висока привлекателност за таланти и по-добър достъп до участие във вериги на стойността и до финансиране;
- ▶ **Свързана е и с по-добро управление на риска и сигурност на бизнеса,** което предлага ползи за работниците, местните общности и обществото като цяло;
- ▶ **Съвременната бизнес отговорност има няколко измерения:**
 - **Икономическо** – стабилно и добро икономическо състояние, основано на принципите на честна конкуренция и добро управление, на ефективност, рентабилност и конкурентоспособност, така че организациите да изпълняват ключовата си роля за постигането на ЦУР 8 (Икономически растеж и достойни работни места) и 9 (Индустрия и иновации);
 - **Социално и обществено** – поддържане на етични отношения със заинтересованите страни – работници, потребители, местни общности;
 - **Екологично** – борба с климатичните промени, намаляване на замърсяването, съхраняване на природните ресурси.

Проактивен подход към съвременната бизнес отговорност

Съдържанието на модерната бизнес отговорност се развива динамично, като отразява геополитическите, икономически, обществени, технологични и екологични промени, които предпоставят предизвикателства, но носят и възможности:

- ▶ **Дигиталната трансформация и подобреното споделяне на данни** насърчават иновационния потенциал и създаването на добавена стойност, но и изискват повишаване на уменията, подкрепящи екосистеми, отношения на доверие;
- ▶ **Енергоносителите и техните нарастващи цени** имат все по-значителна роля и поставят изисквания за повишаване на ефективността на потреблението и прилагането на принципите на кръговата икономика;
- ▶ **Демографските тенденции и изострящият се недостиг на човешки ресурси в световен мащаб** изисква нов вид инструменти за привличането, мотивирането, развитието и задържането на персонал и за непрекъснатото повишаване и развитие на уменията;
- ▶ **Внезапните кризи** повишават значението на бизнес устойчивостта – разбирана като способност за справяне с непредвидени кризи и ситуации и инвестиране в инструменти за прогнозиране на промените във външната среда.

КСО и Стандарти за отчитане на устойчивостта

- ▶ Участие в общността;
- ▶ Вътрешнофирмена култура;
- ▶ Образование и развитие на лидерски умения;
- ▶ Корпоративно управление и бизнес етика;
- ▶ Екосъобразен бизнес.

▶ Общи стандарти/всеобхватни

(не подлежат на оценка за същественост):

- ESRS 1 Общи изисквания (General requirements);
- ESRS 2 Общи оповестявания (General disclosures);

▶ ESG стандарти (подлежат на оценка за същественост):

- ESRS E1 Климатични промени (Climate change);
- ESRS E2 Замяряване (Pollution);
- ESRS E3 Водна и морска среда (Water and marine resources);
- ESRS E4 Биоразнообразие и екосистеми (Biodiversity and ecosystems);
- ESRS E5 Използване на ресурсите и кръгова икономика (Resource use and circular economy);
- ESRS S1 Собствена работна ръка (Own workforce);
- ESRS S2 Служители по веригата на доставки (Workers in the value chain);
- ESRS S3 Засегнати общности (Affected communities);
- ESRS S4 Клиенти и крайни потребители (Consumers and end users);
- ESRS G1 Бизнес поведение (Business conduct).

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

3. Каква е правната рамка на устойчивото развитие и какви задължения произтичат за МСП?

Европейската зелена сделка – правни измерения на прехода към устойчивост и неговото отчитане

1. Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции (или „Регламент за таксономията“), в сила от 12.07.2020, изменя Регламент (ЕС) 2019/2088 относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта.

- ▶ Цел: да информира инвеститорите за това дали дадена икономическа дейност е екологично устойчива чрез определяне на общи за ЕС критерии;
- ▶ Регламентът е част от поредица мерки, предназначени да спомогнат за постигането на трите цели на План за действие относно устойчивия растеж, а именно:
 - пренасочване на капиталовите потоци към устойчиви инвестиции;
 - управление на финансовите рискове, произтичащи от изменението на климата, природните бедствия, влошаването на околната среда и социалните проблеми;
 - насърчаване на прозрачността и дългосрочните перспективи за финансова и икономическа дейност;
- ▶ В регламента се определят следните критерии, които трябва да се прилагат от ЕС и държавите членки, за да се прецени дали дадена икономическа дейност е екологично устойчива:
 - Допринася съществено за постигането на една или повече от екологичните цели от регламента;
 - Не засяга съществено нито една от тези екологични цели;
 - Провежда се в съответствие с минималните предпазни мерки, определени в регламента;
 - Отговаря на техническите критерии за проверка, установени от ЕК в съответствие с регламента.

За целите на регламента екологичните цели са:

- О смекчаване на изменението на климата;
- О адаптиране към изменението на климата;
- О устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси;
- О преход към кръгова икономика;
- О предотвратяване и контрол на замърсяването;
- О опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите.

► В регламента се определят стъпките, които трябва да се предприемат за дадена икономическа дейност, за да допринесе съществено за или да не навреди значително на някоя от тези цели.

2. Директива (ЕС) 2022/2464 по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта и за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, в сила от 05.01.2023 г. Задължените компании се отчитат в съответствие с Европейските стандарти за отчитане на устойчивостта (ESRS), от 22.12.2023 г. - делегиран акт.

3. Директива (ЕС) 2024/1760 относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта, изменя Директива (ЕС) 2019/1937 и Регламент (ЕС) 2023/2859 (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, от 13.06.2024 г. Целта е да се насърчи устойчивото и отговорно корпоративно поведение на компаниите, както и в техните глобални вериги за доставки и да се гарантира, че се признават и спазват човешките права и се гарантира неутрално въздействие върху околната среда в и извън Европа.

4. Закон за счетоводството, чл. 48 (12) Малките и средните предприятия, различни от тези по чл. 41, могат да отчитат устойчивостта, като прилагат избран от тях стандарт за отчитане на устойчивостта, приет с делегиран акт на Европейската комисия. В този случай те не са задължени да предоставят на трети страни информация, превишаваща обхвата на прилагания от тях стандарт.

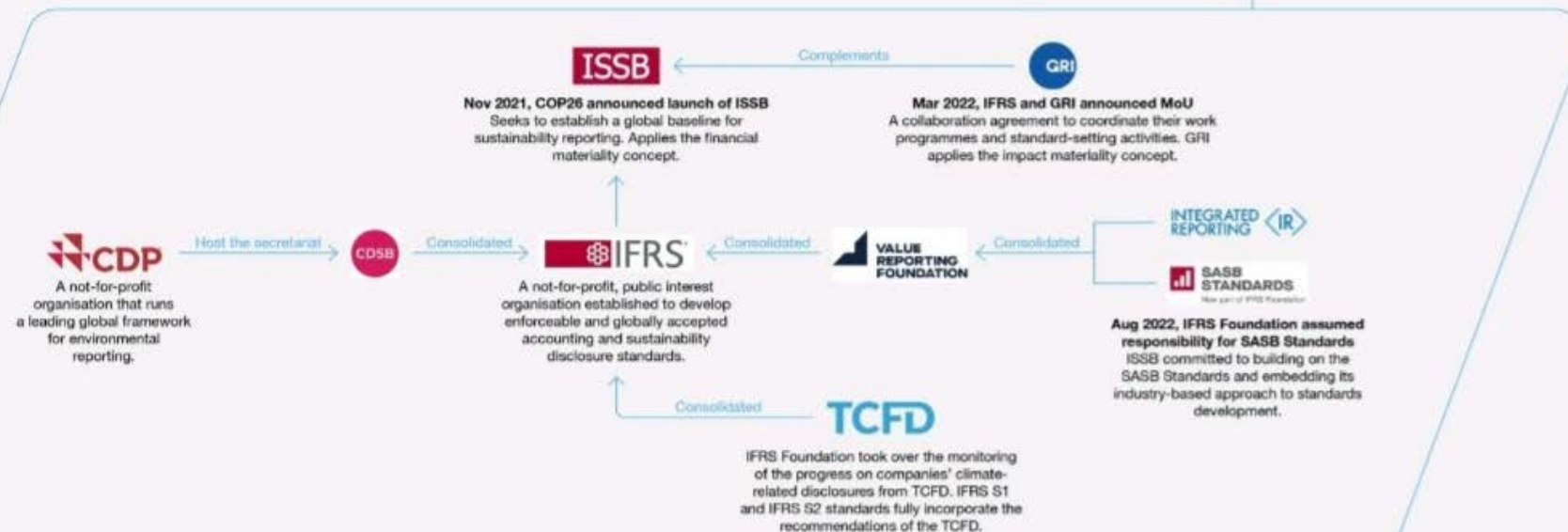
Административни изисквания

Замислени като „инструмент за подобряване на устойчивото управление и адресиране на екологичните и социални предизвикателства“ стандартите за нефинансово отчитане всъщност са източник на сериозна административна тежест и несигурност. Те са приложими:

- ❖ Директно за около **50 000** предприятия в ЕС;
- ❖ В облекчена форма – за около **1 000** публични МСП;
- ❖ **НО 24.3** милиона МСП в Европа също са засегнати от тях – като част от веригите за доставки и при търсене на финансиране.
- ▶ **Нефинансовото отчитане е сложно: 1 100 показателя:**
 - 176 задължителни;
 - 647 предмет на оценка за същественост;
 - 279 доброволни;
- ▶ **За да бъдат отчитани, плановете за преход първо трябва да бъдат изготвени и изпълнявани, с измерими показатели и доказателствен материал;**
- ▶ **Риск от фрагментация на регулациите:**

в глобален план има над 40 таксономии. Колкото повече се изготвят, толкова по-важно е компетентните органи да координират и подобряват предлагането

Pathway to ESG disclosure going mainstream

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

4. Зелен преход и малки и средни предприятия.

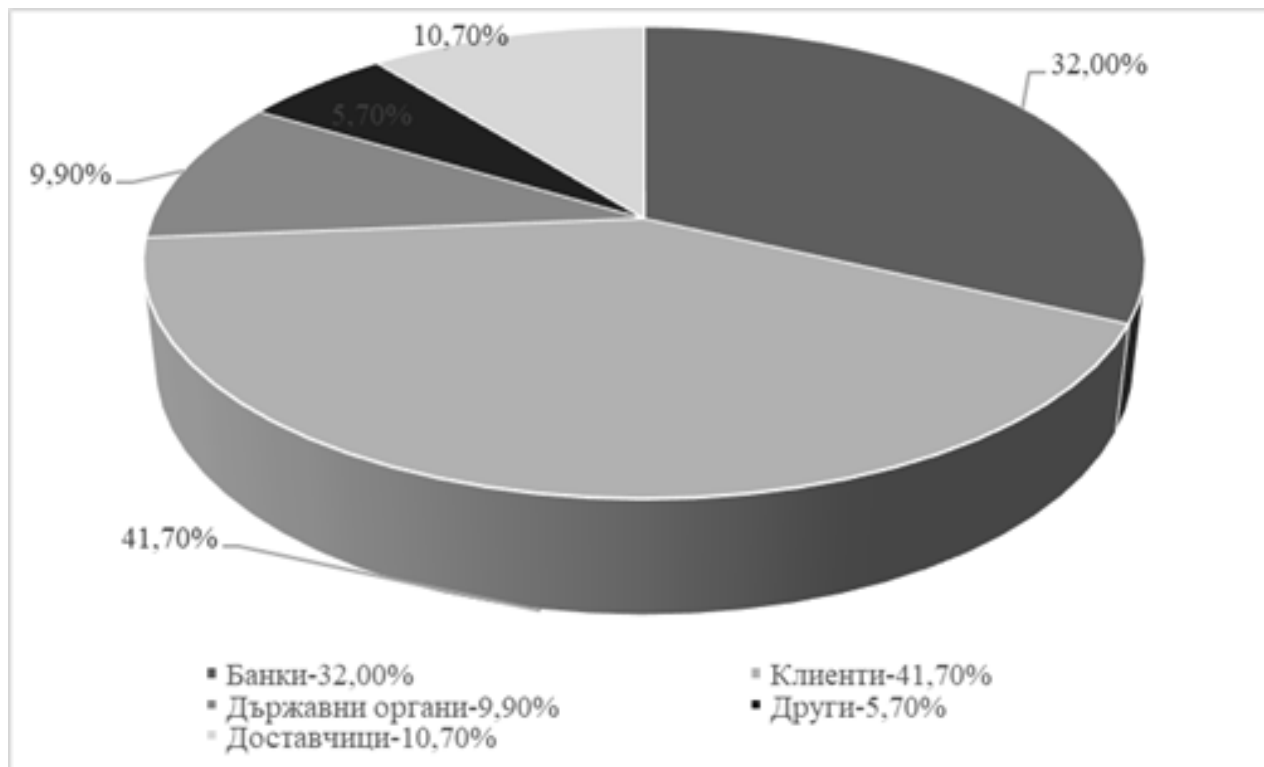
Защо отчитането на устойчивостта засяга МСП

- ▶ Като част от веригите за доставки и при търсене на финансиране, МСП трябва да наблюдават и отчитат своето представяне по отношение на устойчивостта:
 - Финансовите организации и инвеститорите се нуждаят от последователна, сравнима и надеждна информация, на основа на която да интегрират съображенията по отношение на устойчивостта във финансовите си решения, да изготвят подходящи финансови продукти и да обслужват изискванията за отчетност към тях самите;
 - Големите предприятия трябва да предоставят информация за веригите си на доставки (Обхват 3).
- ▶ ОИСР стартира работа по глобален диалог за опростено отчитане на напредъка на МСП по отношение на устойчивостта (по време на COP 29 в Баку), на основа на три групи индикатори:
 - **Екологично представяне** – емисии на парникови газове от Обхват 1 (излъчени от собствени ресурси, вкл. Генератори, превозни средства, и др.) и от Обхват 2 (индиректни от покупка на електричество, отопление, охлаждане и др.), потребление на енергия и вода, управление на отпадъците, цели за климатична неутралност;
 - **Социална политика** – характеристики и разнообразие на работната сила (възраст, пол, видове договори, здравословни и безопасни условия на труд и др.);
 - **Управление** – управление на устойчивостта и планиране на прехода.

Инициатор на действия и проекти за устойчивост на МСП

- ▶ **Веригите на стойността и банките** инициират основната част от действията на МСП за реализирането на устойчиви проекти;
- ▶ **Изискванията за нефинансово отчитане** внасят съществено количество **неопределеност** в дейността на МСП;
- ▶ Въпреки предвидените преходни периоди, в които нефинансовото отчитане не е задължително за МСП, лидерите на веригите на стойността и финансовите институции могат да изискват подобна информация и при отказ, за тях съществува реална опасност да бъдат изтласкани от веригите и да не получат финансиране.

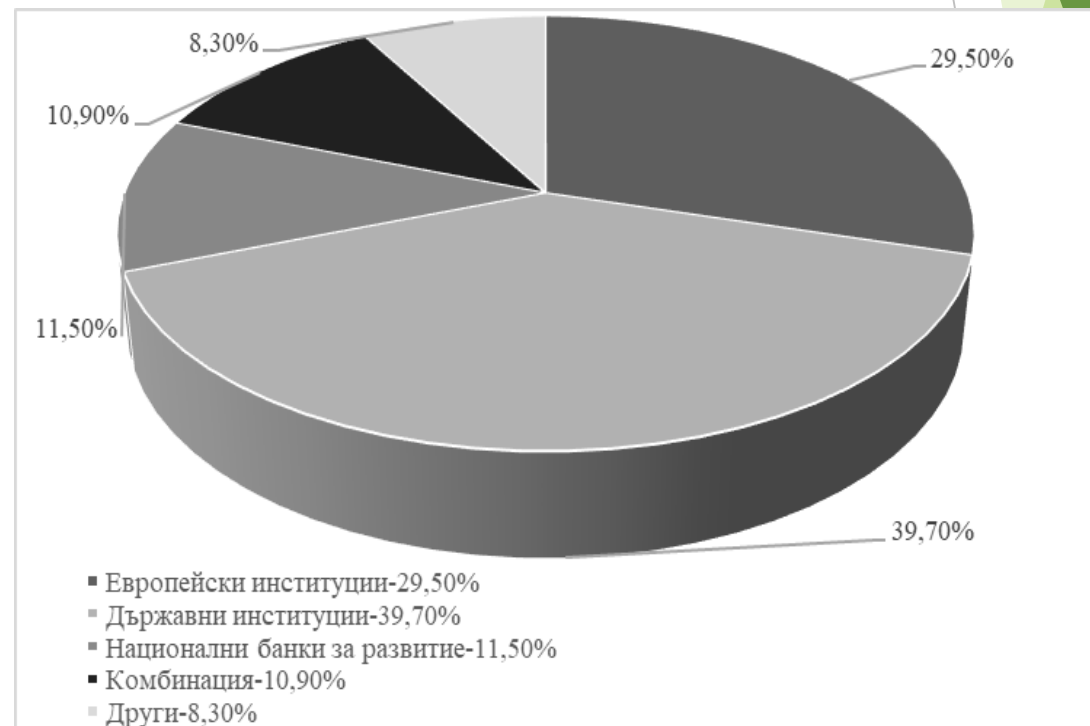
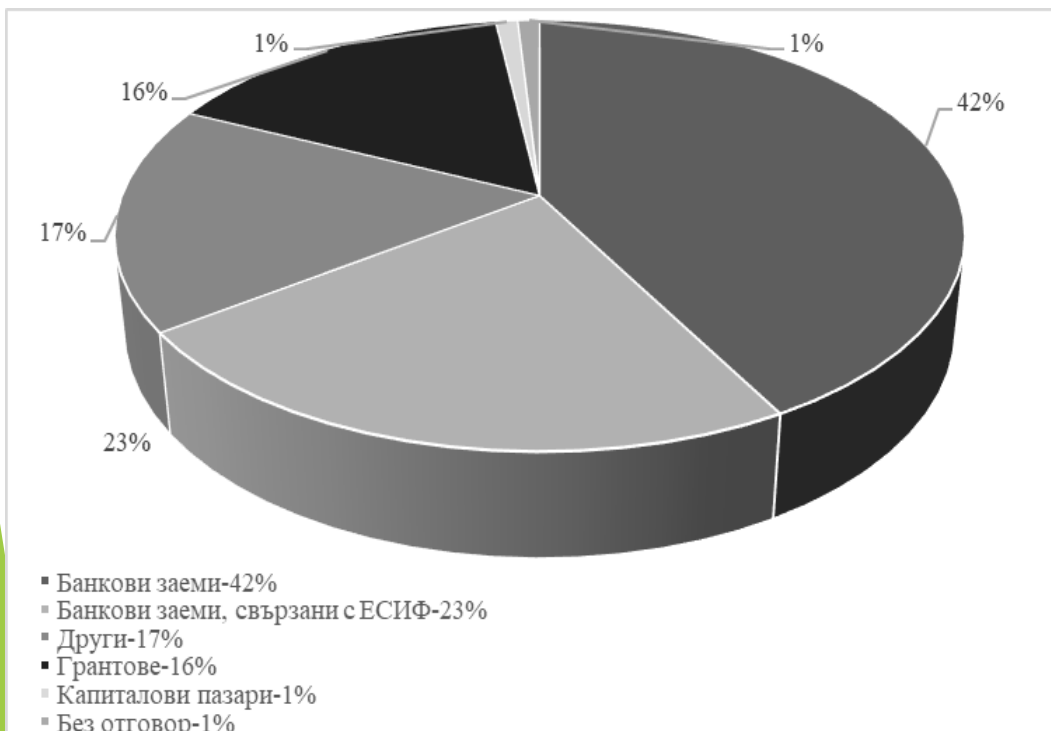

Източник: Access to Sustainable Finance for SMEs: A European Survey, Eurochambers, SME United, 2023.

Източници на финансиране на устойчивия преход на МСП

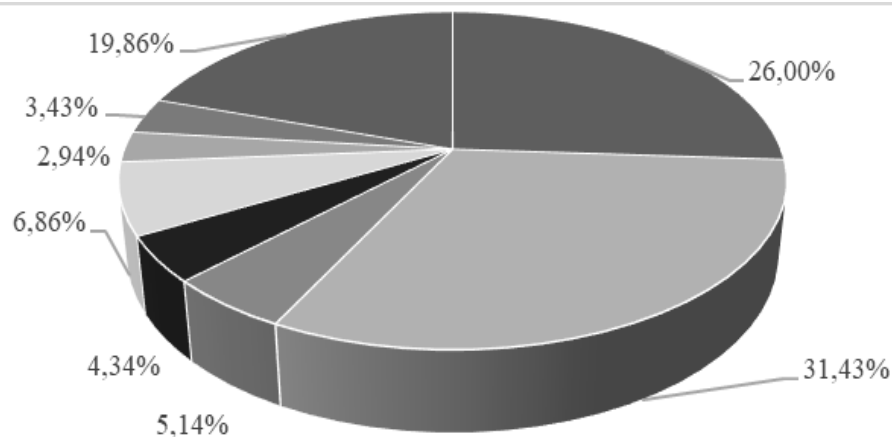
- ▶ За да се отговори на изискванията на приетата от ЕС политика за ускоряването на прехода към устойчива икономика, вмещаваща комплексни изисквания за постигането и отчитането на напредъка по ЦУР, са нужни огромни инвестиции. ЕК ги оценява на над **800 млрд. евро необходим допълнителен ресурс годишно**;
- ▶ **Банките остават основен източник за това, следвани от фондовете на ЕС, а капиталовите пазари, за съжаление, играят все още твърде слаба роля**;
- ▶ **Публичният ресурс е с най-висок относителен дял - инвестициите, свързани с устойчивост, се осигуряват приоритетно от грантове и субсидии.**

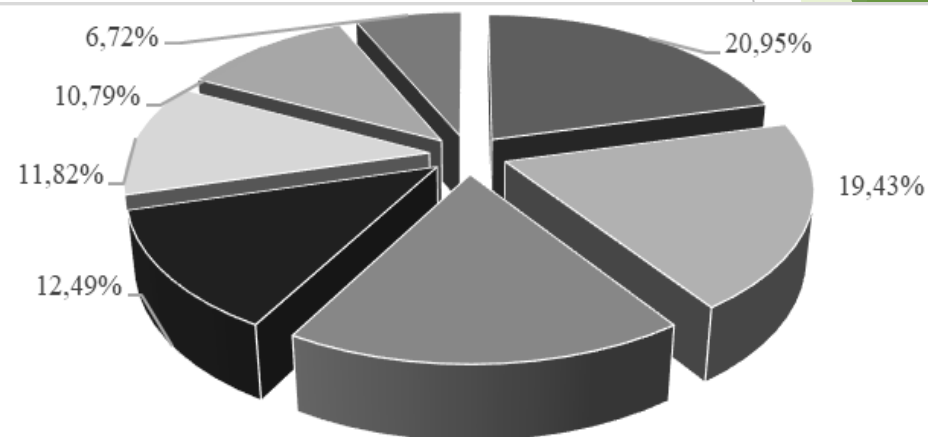

Затруднения в дейността на МСП

- **Устойчивост е скъпа дума, кой плаща?** 83 % от МСП разбират, че устойчивостта е важна, но само 8 % са в състояние да я отчитат, поради сложните регулации и изисквания
- **75 % от МСП считат, че изискванията за действия за постигането на устойчивост и тяхното отчитане и свързаните с тях административните тежести са твърде високи, създават различни затруднения в тяхната дейност;**
- Това ги поставя и в по-неизгодна позиция от техните конкуренти от трети страни, за които тези изисквания не се отнасят.

- Допълнителни разходи-26%
- Загуба на време-31,43%
- Затрудняват иновациите-5,14%
- Затрудняват инвестициите-4,34%
- Затрудняват удовлетворяването на потребителите-6,86%
- Затрудняват защитата на интелектуална собственост-2,94%
- Затрудняват привличането на квалифициран персонал-3,43%
- Затрудняват цялостно дейността-19,86%

- Регламент за защита на личните данни-20,95%
- Данъчно и финансово отчитане-19,43%
- Отчитане, свързано с ЧР и административни въпроси-17,80%
- Регулации за здравословен и безопасен труд-12,49%
- Лицензионни и разрешителни режими-11,82%
- Регулации за опазване на околната среда-10,79%
- Участие и сключване на договори за обществени поръчки-6,72%

Акцент върху отчитането, а не върху планирането и изпълнението - изисквания за предоставяне на данни

Затрудненията поставят предизвикателства и оказват допълнителни тежести, които отклоняват продуктивен ресурс от МСП, като затрудняват икономическия растеж, иновациите и икономическото развитие. Произтичат от:

- ▶ Прекомерни и сложни задължения да се подават **множество припокриващи се информации** до различни органи;
- ▶ **Липсата на комуникация между органите** и установяването между тях на тромави и бавни процедури за обмен на данни;
- ▶ **Твърде много, тежки, неефективни лицензионни и разрешителни режими;**
- ▶ **Информационното претоварване и проблеми със защитата на данните**, тъй като споделянето на данни в множество публични регистри поставя под риск тяхната защита и често се случва да има пробиви в киберсигурността, водещи до изтичане на данни на МСП;
- ▶ **Неефективни комуникационни канали и различни платформи за обмен на документи**, които затрудняват отношенията на МСП с публичната администрация и натоварват техния персонал с необходимостта да познава и следва техните различни изисквания, като и водят до загуба на време и ресурси;
- ▶ Посредством разпростирането на задълженията на лидера на веригата на стойността към всички участници в нея, МСП се поставят в условията на неопределеност и им се налагат изисквания за отчетност, което ангажира допълнително и без това ограничените им управленски, времеви, парични и човешки ресурси.

Предложения

- ▶ **Изискванията за постигането и отчитането на устойчивостта за МСП да бъдат прости, пропорционални и насочени към управлението на промяната;**
- ▶ **Приемане на европейски доброволен стандарт, ограничаващ непропорционалната административна тежест, прехвърляна върху тях от лидерите на веригите на стойността. Той трябва да ограничава количеството изисквана информация, така че дори най-малките компании да могат лесно да я предоставят, като се:**
 - **Гарантира спазването на предвидените преходни периоди и облекчения;**
 - **Изясни проблематиката по одитирането на предоставяните данни. Комитетът на европейските органи по надзор на одита да издаде незадължителни указания за това каква процедура да бъде следвана от държавите членки на ЕС;**
 - **Елиминира или поне да се ограничи до минимум двойното отчитане – например, произтичащо от специфичните стандарти по сектори и от международните счетоводни стандарти;**
 - **Изработи прост, ясен и достъпен в интернет калкулатор на CO₂ емисиите.**
- ▶ **Опростяване на административните процеси, хармонизиране на отчитането, Единна входна точка, прилагане на ефективно електронно управление със свързани и обменящи данни регистри, на принципа „само веднъж“, както и осигуряване на:**
 - **Ефективна комуникация и координация между различните органи и поддържаните от тях бази данни, консолидирани и опростени искания за отчетите;**
 - **Прилагане на съвременна, стабилна и предвидима регулативна рамка, в която разрешителните и лицензионни режими да са сведени до необходимия минимум, а промените в тях да се консултират с МСП и техните представителни организации.**

Модерната бизнес отговорност: новото лице на успешния бизнес

5. Доброволен стандарт за МСП – в процес на изготвяне. Какви са ползите от него.

Модулен подход за максимизиране на пропорционалността

Базов модул на доброволния стандарт за МСП

Разкриване на инф.	СЪДЪРЖАНИЕ	Бр.въпр.
В1 Основа за подготовка	Предприятието разкрива: - Коя от възможностите за изготвянето на отчет е избрало (...); - Дали отчета за устойчивост е изготвен на консолидирана (...) или индивидуална основа (..); - Списък с поделения (адреси на регистрация), включени в консолидирания отчет за уст.	-
В2 Уст. преход	Кратко описание ако са планирани или се прилагат мерки за прехода към устойчивост.	-
В3 Енергия и емисии на парникови газове	Предприятието следва да разкрие общата си консумация на енергия в MWh, разделена по: - Произведена при ползването на изкопаеми горива; и - Електрическа енергия, по сметки, получени от доставчика, разделена по възобновяеми и невъзобновяеми източници, ако има такава информация. Предприятието трябва да разкрие: - Емисиите на парникови газове по Обхват 1, в тона CO₂ (собствени или контролирани изт.); - Емисиите на парникови газове по Обхват 2, в тона CO₂, по местоположения (емисии от произвеждането на закупувана енергия).	12
В4 Замяряване на въздух, вода и почви	Предприятието трябва да разкрие, ако е приложимо, видовете замърсители (съответни количества), които отделя при изпълнението на дейностите си спрямо въздуха, водата или почвите, по начина, изискван от компетентните органи (...), или основан на Системи за управление на ефекти върху околната среда (EMAS).	7
В5 Биоразнообразие	Предприятието да разкрие, ако е приложени: брой, площ (в ха) на притежаваните обекти, които управлява, наема или са на лизинг, разположени в или близо до зони с чувств.местообит. Предприятието може да отчете: данни за ползване на земя-общо: ползвана, консервирана, обща площ, ориентирана към природата – ползвана или в близост.	4
В6 Вода	Предприятието следва да разкрива: - водата, която насочва за нуждите си (...)	9
	Ако е приложимо: - потреблението си на вода (...)	

Базов модул на доброволния стандарт за МСП

В7 Ползване на ресурси, кръгова икономика, управление на отпадъците	Ако предприятието оперира, произвежда, строи и/или пакетира, то отчита: - Съдържание на рециклирани елементи в продуктите (стоки и материали) и в техните опаковки, за които предприятието е отговорно; - Относителен дял на подлежащо на рециклиране съдържание в продуктите и опаковките. Разкриваната информация включва: общото количество генериран отпадък и годишното количество на насочени за повторно употреба или рециклиране отпадъци.	9
В8 Работна сила – общи данни	Предприятието следва да отчете общия брой заети на пълно работно време, вкл. по: - Вид на договорните отношения (временни и постоянни); пол; етническа принадлежност;	8
В9 Работна сила - ЗБУТ	- Брой и относителен дял на известните свързани с полагането на труд инциденти; - Брой на фаталните инциденти (...).	3
В10 Работна сила Възнаграждения, колективно договаряне и обучения	Предприятието следва да отчита: - Съотношението между изплащаните работни заплати и минималната работна заплата; - Разликите в процент между заплащането на мъже и жени (...); - Относителният дял на работници и служители, обхванати от КТД; - Среден брой часове, посветени на обучение на персонала – общо и по пол (...).	7
В11 Работници във вериги за доставки, общности, потребители	Предприятието <u>може</u> да отчита: дали прилага процеси за идентификация на евентуално засегнати от сериозни отрицателни ефекти от неговата дейност работници във веригите за доставки, общности, потребители и клиенти (например, във връзка с продукти, услуги, дейности) и ако прилага, да ги опише. Ако са установени видовете въздействия, също следва да се опишат (...).	-
В12 Нак.актове, глоби: корупция, подкупи	В случай на издадени наказателни постановления или глоби през отчетния период, предприятието следва да разкрие: брой наказателни актове и обща сума на наложените глоби във връзка с нарушения на антикорупционни и против подкупи разпоредби.	4

Модул за МСП, които вече имат политики, действия и цели

ОПИСАТЕЛЕН - ПДЦ МОДУЛ	Бр. въпросници
Разкриване N 1 – Стратегия: бизнес модел и инициативи, свързани с устойчивостта	10
Разкриване N 2 – Същественост по въпроси, свързани с устойчивостта	Не приложимо
Разкриване N 3 – Управление на съществеността на въпроси, свързани с устойчивостта Параграф 61: Предприети действия през отчетния период за подобряване на енергийната ефективност и намаляване на парниковите газове	7
Параграф 62: Политики, действия и цели във връзка с (i) работниците във веригата на стойността; и/или (ii) потребители и крайни ползватели; и/или (iii) засегнати общности	3
Параграф 64: Предприети действия за адресиране на нарушения в процедурите и стандартите за борба с корупцията и даването на подкупи.	8
Разкриване N 4 – Ключови партньори	7
Разкриване N 5 – Управление: отговорности във връзка с въпросите на устойчивостта	7

Модул за бизнес партньори

Модул за бизнес партньорите

Разкриване ВР 1 – Приходи от определени сектори

Разкриване ВР 2 – Съотношение между половете в органите за управление

Разкриване ВР 3 – Цели за намаляване на парниковите газове

Разкриване ВР 4 – Планове за преход към постигането на климатична неутралност

Разкриване ВР 5 – Физически рискове от климатичните промени

Разкриване ВР 6 – Относителен дял на опасни отпадъци и/или радиоактивни отпадъци

Разкриване ВР 7 – Ползване на международно признати инструменти

Разкриване ВР 8 – Процес на наблюдение на съответствието и механизмите за адресиране на нарушенията

Разкриване ВР 9 – Нарушение на Принципите за МНК на ОИСР и на Водещите принципи на ООН (включително принципите и правата, заложи в основните конвенции на МОТ и международното законодателство за правата на човека)

Разкриване ВР 10 – Баланс между личния и професионалния живот

Разкриване ВР 11 – Брой на приетите чираци

Вместо заключение – мисията възможна

- ▶ МСП незабавно да:
 - Започнат изготвянето и приемането на планове за преход, с ясни и постижими цели и показатели за напредък, който да отчитат и да събират съответните данни и доказателства за постигнатите резултати;
 - Ползват проекта на доброволния стандарт за нефинансово отчитане, като ориентир за изискваната информация <https://www.efrag.org/en/projects/voluntary-reporting-standard-for-smes-vsme/exposure-draft-consultation> ;
- ▶ Големите компании, лидерите на вериги за доставка и финансовите институции, които са пионери в устойчивото развитие не само да бъдат пример, но да предлагат помощ, съвети, добри практики и подкрепа на МСП при изготвянето на планове за преход и определянето на индикатори за изпълнението им.

Полезни връзки:

<https://www.iki.bas.bg/>

<https://bica-bg.org/>

<https://esc.bg/>

<https://www.eufunds.bg/bg>

<https://www.eesc.europa.eu/>

<https://www.europarl.europa.eu/portal/>

https://commission.europa.eu/index_en

<https://www.efrag.org/en>

<https://www.oecd.org/en/about/programmes/oecd-platform-on-financing-smes-for-sustainability.html>